

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

NYELVEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

NYELVEN:

6-heteses post. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Spáncz sora 60 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, október 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreszikk: Az aradmegyei tanítók.**
- Liferánsok versenye.**
- A kínai háború.**
- Kereskedők zaklatása.**
- Erkel Sándor temetése.**
- A tanítók közgyűlése.**
- Uri szigánok.**
- Jelenet az utcán.**
- Hogyan születtek meg a „Gazdag szegények“?**
- A főispáni beiktató programja.**
- Uj szivarok.**
- Tárcza: Regény az életből.** Irta: Beniczky-Bajza Lenke.
- Regény-Csarnok: A kétlelkű ember.** Irta: Groller Balduin.

Az aradmegyei tanítók.

Arad, október 17.

Az aradvidéki tanítóegyesület holnap tartja immár 33-ik közgyűlését, melyen a megye minden részéből nagy számban vesznek részt a *nemzet napszámosai*, hogy a maguk elé tűzött szent cél elérésére új és új eszméket gyűjtsenek és hogy minél erőteljesebben szolgálják a szent ügyet. A néptanítás a legerősebb fegyver a magyar nemzeti állam megerősítésére és megszilárdítására és ha a 66-iki hadjárat eldőlése után a német büszkén verte a mellét, hogy nem a katona, hanem a néptanító segítette elő a győzelmet, akkor e kijelentés igazságát elismerve, mi más volna első sorban legfőbb törekvésünk, mint az, hogy a néptanítás terén minél erősebb és nagyobb haladást mutathassunk fel.

Az aradvidéki tanítóegyesület a maga szerény körében óriási feladat megoldásán fáradozik, mert nemcsak a népnevelés, hanem a magyarság minél szélesebb körben való terjesztése képezi célját. — Az idők ma nagyon sulyosak; a nemzeti-ségek agyarkodása minden ellen, mely a magyar szupremácia tökéletesítésére vezethetne, napról-napra a legsajátosabb és legelszomorítóbb jelenségeket szüli; az ország minden részében oly áramlat mutatkozik, mely nem tűri az elnézést, a tétlenséget.

A nagy politika, a rendszabályok, a rendeletek nem segíthetnek a bajon, sőt ellenkezőleg, minél szigorubbak azok, minél kérlelhetlenebbek, annál erősebb és nagyobb az ellenállás, az akció ezen fajta megszüli a reakciót és ha pillanatnyilag eredmény mutatkozik is, ez a mód nem fogja a kívánt sikert elérni.

Nem ez fog százados mulasztásokat helyrehozni, nem ez fog a magyar nemzeti állam nimbusán lendíteni és nem ez fogja minden igaz hazafi legszebb álmát megvalósítani.

A nemzet napszámosai, a tanítók azok, akik bölcs oktatással, hasznos működésükkel a magyar faj- és hazaszeretet érzetétől áthatva, a kicsinyek fogékony lelkébe beléplántálják az üdvöt hozó tanokat. Nem a katona, hanem a néptanító az, aki győzelemre juttat bennünket. Az államkormányzásnak erre kellene sokkal nagyobb gondot fordítania és az állam-budgetnek erre kellene sokkal jobban dobtált tételekkel birnia.

Hiszen nyomoruság az, amit az ország, legfontosabb faktorainak ellenszolgáltatás, jutalmazás fejében nyújt. Az éhenhaláshoz sok, a megélhetéshez kevés. Csak a napokban olvastuk egy megyei közigazgatási hatóság hivatalos jelentéséből, hogy hány községnek nincs iskolája, hogy hány ezer gyermek nő fel vadul, szaporitva azok számát, kik nem ösmerve istent és hazát, elkárhozott, elveszett egyedei és nagyrészen ellenségei e hazának.

Az aradvidéki tanítóegyesület minden feltűnés nélkül, szerényen, de annál buzgóbban és szivósabban dolgozik és fáradozik azon, hogy saját hatáskörében lendítsen a közoktatás ügyén és ezáltal a nép boldogításán. Harminczhárom évi fáradozásának szép gyümölcseit mindannyian látjuk es jól esik konstatálnunk, hogy nemzetiségek lakta vidékünkön valóságos missziót teljesített.

Azért örömmel üdvözljük derék tanítóinkat a holnap kezdődő közgyűlésük alkalmából azzal az óhajtással, hogy az ő ügyükre nagyobb és gondosabb figyelmet fordítsanak azok, akiknek az ország ügyeinek intézésében rész adatott. A tanítók megtették és megteszik kötelességüket, de úgy érezzük, hogy az ország az irántuk való tartozást még nem rőtta le. Ha abból a 20 millióból, amit a kínai tengerbe süllesztettünk, a magyar néptanítók helyzetének javítására, népiskolák felállítására csak egy részt fordítottunk volna, talán kevesebb és kisebb lett volna a te-kintélyünk a sárgabőrűek előtt, de annál

TÁRCZA.

Regény az életből.

Irta: Beniczky-Bajza Lenke.

I.

Mari és Boriska szegény szülők gyermekei voltak. De nem érezték a nyomor keserveit. Az ifjuság nem gondol a jövővel s végre is az csak szokás és fogalom, kinek mennyi elég.

Mari reményei gyorsan teljesültek. Fölvétetett a zárda növendékei közé s elégedett volt. Biztosítva látta jövőjét, míg Boriska otthon maradt szüleinél, azt mondván: hogy soha sem akarja őket elhagyni.

Egy szép reggelen Boriska egy ifjuval találkozott az erdő szélén. Boriskának tejszinbőrt megaranyozá a napsugár hulló pora. Zöld levelek árnyékában állt. Az ifju, ki az erdő árnyából kilépett hozzá, elragadtatva kiáltott fel:

— Mily szép vagy, mennyire megbüvölt látásod!

A következő találkozásnál már azt mondta neki: Te vagy az én örömem, életem, boldogságom!

Boriska nevetett, csengőbben, mint a fu-
vola.

Azelőtt hiányzott belőle a szerelem, ez a mindent magával ragadó, mindent megbüvölt érzés...

Most, már e kiegészítő része is megvolt s Boriska előtt minden boldogságban uszott.

De mint semmi e földön, ez alig megismert boldogság sem tarthatott soká. A mi a nőnél mély, bensőségteljes érzés, az a férfínál szeszély.

Egy este, midőn kiléptek az erdőből, a holdvilág felkelt s halványan, szomorúan világítá meg a fák sötét lombzatát.

Késő volt, bucsuzni kellett.

— Mljön-e holnap? — kérdé kedvesétől Boriska.

Az körültekintett a láthatáron. Az erdő erősen zugott.

— Rólunk beszélnek a fák — mondá Boriska anélkül, hogy feleletet nyert volna kérdésére. Minek! Hiszen a válasz magától értődött.

Az ifju másnap eljött!

II.

Sok bájos esthajnal jött fel még az égre. Gyakran világitott a hold, illatárban uszott a mező, de a néma vidék beszédes alakja nem tért többé vissza. És Boriska kétségbeesetten vánszorogva a csalódástól, a bu és fájdalomtól, járkálta be az ismert helyeket, hol minden édes emlékekkel volt telve.

Egyszerre eltűnt az atyai háztól és a vidékről, hova lett, mi történt vele? senki sem tudta. Csak Mari imádkozott érte a zárda csendes falai között, csak ő sejté, mi történhetett nővérel, ki annak egykori vidám leveleiből a sorok között olvasott. Tudta, hogy szerelmes.

Egyszerre megszűntek a levelek. — Azután megtudta, hogy nővére eltűnt a szülői háztól.

III.

Hideg, zuzmarás idő volt, minden hóval borítva.

Illatos, meleg, selymes boudoirban halvány szomorú leány ült, fejét kezére támasztva, gondolatokba merülve, egyedül.

A nagy tükrök körülötte szomorú halvány, hervadni kezdő arcot tükröztek vissza. A jövő elhagyatottsága zöld, ijesztő szemekkel rémegteté. Azután eszébe jutottak öreg szülei, kik most a szegényes szobában békés csendben ülnek a meleg kályha mellett; gyermekkorra, mikor Marival együtt várták a kis Jézus ajándékát, mi oly nagy örömet okozott nekik egy tanuló könyv, egy égő fenyőcske képében, aranyos álmaival.

Azóta sok csillogó ékszert kapott, selyem ruhái tuczat számára függöttek szekrényeiben, gyűrűk ujjain, de hova lettek arca rózsái,

nagyobb a kultura magaslatán álló nemzetek szemében. Hogy melyik lenne üdvösebb, arra talán nem is olyan nehéz megfelelni. Δ

Liferánsok versenye.

Budapest, október 17.

Az állam szállítói között az iparosok színe-javát találjuk. Minden iparos ambicionálja, hogy az állam szállítói sorába emelkedjék. Még a kis- és középiparosok is, kiknek forgalmi tőkét jelentékeny mértékben érintik a szükséges biztosítékok, bélyegilletékek és kik az árakban a tökéletesebb gépberendezéssel bíró nagyiparosokkal csak nagynehezen vehetik fel a versenyt, megfeszített erővel kiveszik a részüket az állami szállításokból, melyek illetékeiként a kis-, közép- és nagyiparosok egyetemleges versenyének képét nyújtják.

A verseny az állami szállításokért iparunk fejlesztésére igen üdvös hatással van. A szerződésekből csak kivételesen hiányozhat a szigorú feltétel: „Saját hazai gyártmány szállítása köttetik ki“, miáltal iparosaink, hogy a pályázat elnyerésére jogosultsággal bírjanak, a pályázatra kiírt cikkek teljes gyártására berendezkednek még a részletmunkában is. Az ilyen kikötések folytán ipartelepeink bővülnek, terjeszkednek és erősödnek. Sokat lendít iparunk fejlesztésén az *anyag* hazai voltának kikötése is.

Kétségtelen, hogy a milliókra menő állami szállítások óriási támaszát képezik a pénzviszonyok pangásával küzdő iparnak, de a nagy közönség az ilyen módon fejlődő iparból szükségletei beszerzésénél nagyobb előnyökre nem igen számíthat, mert egyes gyárak annyira csak az államnak dolgoznak, hogy egész üzemet absorbeálják az állami szállítások. Így főképp a gép- és szövőgyárak úgy tudnak halmozva rendelkezni, hogy a privát vevő közönség szükségleteinek kielégítésére nem marad sem pénze, sem ideje, úgy, hogy e szakmában a közönség egyenesen a külföldi áruk vásárlására van utalva. Ezen a bajon csak úgy lehetne segíteni, ha az állam a szállításokat

a pályázók között megosztaná. Hogy ezáltal az állam se károsodjék, figyelmeztetni kellene a drágább gyárakat is, hogy a mennyiben az olcsóbb ajánlatokat tett cég árait, legalább megközelítőleg, magukévá tenni hajlandók, a szállítások egy részét ezeknek ítéli oda. Szóval módot kell keresni, hogy minél több gyár között oszoljék meg a munka, hogy a gyárak a kereskedők készletszükségletének is dolgozhassanak.

Ezen levezetésünk igazsága azon jelenségben is nyilvánul, hogy az állam szállítói kerülnek a reklám minden eszközét, a lapokban sem hirdetik cégüket, mert semmi érdekük, hogy a közönség gyártmányaikról tudomást vegyen. Így például a szövőgyárak, kik az iparpártolási mozgalomból a legnagyobb hasznot húzhatnák, tettek-e kísérletet gyártmányaik magánkörben való terjesztésére? Sőt a jelen viszonyok között nem is tehetnek, mert üzemképességük nem olyan nagy, hogy az állami rendeléseken felül még a nagy közönségnek is dolgozhassanak. A honvédség, az állami és törvényhatósági szolgák és a rendőrség postázásukhoz gyártása kimeríti minden erejüket.

Orvendetes jelenség, hogy dacára annak, hogy igen sok az állami szállítások elnyeréseért küzdő iparosok száma, a verseny szolid és nemes marad. A kiváló minőség, melyre az állam, a hazai gyártmány kikötése mellett igényt tart, kizárja azt, hogy gyárainkból fércmunkák kerüljenek ki, s a versenyben a szállítók egymást felülmulni akarván, a gyártmányok minőségében is, oly haladás konstatalható, hogy nem nagy lemondást igényel a külföldi ipar mellőzése. Az állam is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a verseny magas színvonalon áll. Kulánsan bánik szállítóival, a késedelmi bírságok nem sűrűek és akárhányszor saját közeget küldi a szállító gyárába, hogy ezt a szállítandó cikkek helyes gyártására kioktassa.

Sajnos, hogy mégis vannak cégek, melyek megingatják a szállítók iránti bizalmát. A versenytárgyalások alkalmából a legkedvezőbb árakat kínálják és e mellett a legjobb minőségű árut mintázzák

és ezzel a szállítás elnyerését maguk számára biztosítják. De a mikor szállításra kerül a sor, fokról-fokra silányabb minőséget szállítanak és ennek visszautasításánál az általuk ajánlott ár alacsony voltával mentegedőznek. Az ilyen szállítók a jövőbeni szállításoknál mellőzendők volnának, mert ártanak a tisztességes szállítóknak, kik kiestek becsületes ajánlatukkal a szállításokból, de ártanak önmaguknak is, mert a visszautasított áru helyére az állam a szállító terhére és veszélyére egyebütt szerzi be szükségletét azon kiváló minőségű áruminta alapján, melyet a szállító cég tartozott volna betartani.

Az ilyen szállítók ellenőrzéséhez valóóságos fináncz-furfanggal kell az államátvevő közegeknek bírniok. Ha öntvényről van szó, annak összetételét vizsgálni, vajjon a fémek az előírt százalékos arányban vannak-e befoglalva; ha szivacsról: nincsen-e arabs-mézzgával körülvonva, mely a sulyszaporítás végett beletömött homokot tartja; ha szövött árurol: be vannak-e tartva a méretek stb., stb.

Gyakran hangoztatott panasz, hogy a vidéki gyárosok nincsenek eléggé részeltetve az állami szállításokban, de várható, hogy a kereskedelmi kamarának ez irányban tett lépései a kellő eredményre fognak vezetni és főképp a magyar államvasutak szükségletei a vidéken helybeli gyárosoktól fognak beszereztetni.

Az állam a legintenzívebb munkársaerkenti szállítóit, s a szállítók vállvetve dolgoznak, hogy az igényekkel lépést tartsanak. Bizvást reméljük, hogy e kölcsönös munkálkodásban iparunk szüntelen erősödik s nem halljuk majd a sóhajtozásokat: Hja, nagy baj, hogy nincs iparunk!

Ipáros.

TÁVIRATOK.

A román trónörökös.

Bukarest, október 17. Károly herceg hetedik születésnapja alkalmából a trónörökösök sok gratulációt kapott úgy a belföldről, mint külföldről. A metropolita-primás és az egyházmegyei püspökök Sinajába utaztak, hogy szerencsekívánataikat személyesen adják át.

szemének ifju, tündöklő fénye, szívének ártatlansága?

Halkan uyilt föl a boudoir ajtaja, félre húzódott a nehéz szőnyegfüggöny.

Bátortalan, reszkető kéz nyult be, hogy azt félrevonja, mert az, a ki a küszöbön állt, irtóztott a szobába lépni . . .

A szép Bóra, mint a hogy most neveztek, nem hitt szemeinek. Ki az a csodálatos tünény ebben a kaczer boudoirban? Alom, vagy valóság, a mit lát, talán csak izgatott agyának szüleménye?!

Nem, nem lehet más, mint ködkép lebegő tünény, mely gyorsan eloszlik. —

— Készülj fel és jöjj velem, — szólal meg a zárdaszűz komor hangon, s Bóra összerázkódott. Eljöttem érted, hogy elvigyelek . . . Siess!

Bóra felugrott, — Mari! kiáltá, nővérét megismerve a fele tárta karját, de az elhúzódtott tőle, — iszonyodott az öleléstől. Bóra karjai lehanyatlottak, szemeit a földre szegezte.

— De hát miért jöttél? — kérdezte dadogva. Mit akarsz velem, ha még ölelésemtől is iszonyodol?

— Magammal viszlek.

— Hová?

— A zárdába, hol hosszú imádkozás és böjtöléssel még bocsánatot nyerhetsz.

— Nem! — kiáltá Bóra ideges félelemmel. Oda nem megyek. Nem merném átlépni

azt a küszöböt, melyen túl nem látnám többé a napot.

Mari lángoló tekintettel egyenesedett fel. Elhagyva helyét, nővérehez lépett, megfogta kezét, melyen a gyémánt gyűrűk ördögi fényvel ragyogtak, erős hittől áthatva mondá:

— Velem fogsz jönni!

A bűnös nővér térdre rogyott mellette — Hagyj magamra, hagyj elveszнем itt, én már nem tudok más életet kezdeni. Leszármoltam Istennel. Nem akarok nem bírok más lenni, mint a mi eddig voltam. — De a zárdaszűzre nem hatott ez a könyörgés.

— Meg kell mentened magadat, — mondá parancsoló hangon. Tested elveszett, de lelked még üdvözülhet, mielőtt megszűnnél létezni. Bóra kezeit tördelé, ne kinozz, ne szidalmaz, — könyörgött előtte térdén csuszva. Csak ma ne. Maradj velem az estén töltjük békében az órákat, azután hagyj el örökre és felejs el!

Mari körültekintett . . .

— Ebben a dögvészes levegőben? — kérde irtóztva. Megfuladnék egy óra lefolyása alatt. Velem kell, velem fogsz jönni, hogy vezekelhess. Bóra felállt s tántorodva, ingadozva követte az ajtóig nényét, ki vontá őt kifelé magával; a midőn a szőnyeg-ajtó előtt álltak, Bóra kivonta kezét az övéből.

— Így nem mehetek, mondá bársony-selyem pongyolájára pillantva. Sötét köpenyt borítok magamra, azonnal itt leszek.

Es a mellék ajtón eltűnt Mari helyéről nem

mozdulva, várta őt, egy lépést sem akarva a terem szorult levegőjében tenni. A szőnyeg-ajtóba fogódzkodva állt, hogy meg felindulásában el ne essék.

De Bóra nem jött.

Mély halotti csend uralkodott az egész lakásban, semmi nesz, semmi hang, mig végre a zárdaszűz nyugtalan lett, s azon ajtóhoz sietett, melyen nővére eltűnt.

Belépve oda, Bórárt egy pamlagon ülve találta, hátrahanyatlott fejjel, sápadt arccal, keblére szorított kezekkel.

— Miért várakoztatsz? — kérde tőle szigorú szemrehányó hangon.

— Nem megyek veled, de itt sem maradok viszonzá ez elhaló hangon. Nagyobb utra megyek, mint a te zárdához vezető ösvény. Imádkozzál érettem, hogy kinjaim enyhüljenek.

— Mit tettél? — kérde megdöbbenve Mari, a lábánál heverő üvegecskére mutatva.

— Megittam, a mi már rég készen volt nálam e cészra. Inkább itt halok meg, mint ama hideg kővön, mely már a halál előtt megdermesztené tagjaimat.

Mari szemeiben könnyek jelentek meg. Egy percz alatt megbocsátotta szép vezeklőnek, a jégkéregbe burkolt szíve felolvadt a haldokló nővér mellett.

Pár kínos felkiáltás, gyötrelm okozta mozdulat, fájdalmas hörgés, azután vége volt a hálatusának.

Mari karjaiban halt meg.

Krüger Triesztben.

Trieszt, október 17. Krüger november elsején „Geldermann“ hollandi hadihajón odaérkezik.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

A hatalmak sehogy sem tudnak a kínai kérdésben megállapodásra jutni. Egyik jegyzék a másik után érkezik a hatalmak kormányaihoz és mindegyik talál valami javasolni valót.

A Standardnak azt jelentik, hogy a kínai kérdés rendezésében előbbre lehessen jutni, annak mellőzhetetlen előfeltétele a császár tekintélyének helyreállítása lenne. Azonkívül a császárnak vissza kellene térnie Pekingbe. Li-Hung-Csang szerint azonban a császár visszatérésére semmi remény sincs.

A fizetésképtelen kínai bankok.

London, október 17.

A Daily-Chronicle-nak táviratozzák Hongkongból, hogy a kínai hatóságok az új angol terület határára lévő Szamcsun helyőrséget még 1000 emberrel szaporították. Ugy látszik továbbá, hogy a kínai hatóságok engedelmet kértek arra, hogy a kínai csapatok átvonulhassanak az angol területen. Az angolok azonban megtagadták az engedelmet és valószínűleg ez az oka, hogy 500 angol katonát küldtek az új angol területre, hogy esetleges bonyodalmak esetén védőőrségül szolgáljanak. Makao állítólag egészen nyugodt. Sanghaiból jelentik a Timesnak, hogy jó forrásból eredő hírek szerint Liukunji táviratilag megkérte Rart Róbertet, hogy minden erejével igyekezzen a viszályt békesen rendezni. Ebből kitűnik, hogy Liukunji a zavargások terjedésétől tart, ha a mostani állapot tovább is türik. A sanghaji czehek hasonló szellemű petíciót intéztek a konzulokhoz. Egy 15-én kelt jelentés azt mondja, hogy a császári udvar Szinganfuba érkezett. A jangcevígyi tartományokból még folyton nagy mennyiségű pénzt, élelmiszert és fegyvereket hoznak az udvar számára. Uyanaz a lap jelenti, hogy a niucsvangi vámbevételek most orosz kézben vannak. A bevételekkel az oroszok és a kínaiak között létrejött megegyezés szerint fognak eljárni. Ha más hatalmasságok is követnek Oroszország példáját, Kína nem volna képes többé kölcsöneit kamatoztatni és akkor mindenki arra törekednék, hogy a vámbevételekből minél többet biztosítson magának. A kínai bankok közül már több nagy intézet beszüntette fizetéseit.

A megszalasztott boxerek.

London, október 17.

A Standardnak jelentik Sanghaiból: A santungi tartományba való boxerek kezdenek visszatérni otthonukba. Juansikkai csapatai közül 500 ember Nei tábornok parancsnoksága alatt Cangcsaunál, Csili tartomány határa mellett, megszalasztott 12.000 boxert. A paotingfui expedícióra vonatkozólag a Standard három táviratot kapott Tiencinből 14. 15. és 16-iki kelettel. E táviratok szerint a szövetségesek 13-án Tuliuba értek a nélkül, hogy ellentállásra bukkantak volna. 12-én 400 francia átment ezen a községen és Hszinghsien felé vonult az ottani katolikusok felszabadítására. 15-én az a hír érkezett Tiencinbe, hogy a francia csapatok elérték Paotingfut és hogy a kínai hatóságok rögtön átadták a várost. A francziák, úgy mondják, most a vasutat őrzik. A 16-iki távirat ezt jelenti: Minthogy a paotingfui expedíció már jóval előbb jelezve volt, az odaváló kínai hivatalnokok és gazdag lakosok értéktárgyaikat Honan határára küldték. A város majdnem egészen nyugodt.

Kozákok harca.

Pétervár, október 17.

A vezérkarnak egy ma közzétett jelentése szerint az amurvidéki csapatoknak, mikor dél felé Telin irányában előnyomultak, néhány jelentéktelen harcra kellett kiállniuk a kínai csapatokkal. Szeptember 21-én egy amurvidéki

kozákcsoport nem messze Udokányától meglepett és megszalasztott egy kínai hadoszlopot. Szeptember 28-án Csancsunól nyugatra tizenkét versztnyire összeütközésre került a dolog kozákok és kínai csapatok között. Mind a két fél csak jelentéktelen veszteséget szenvedett. A Szungari folyó és Gerin város között lévő vidéket sok rabló járja be. A lakosság mindent barátságosan fogadja az orosz csapatokat. Csancsun és a Szungari folyó között a lakosok még az elrabolt táviróoszlopokat is visszahozták. Szeptember 27-én Rutkovszki ezredes hadoszlopa, a mely egy lövészeszerepből, egy lovaszázadból és hat ágyúból állott, megszállta Lalincsent. A szántóföldeken a lakosság mindent mezei munkájával van elfoglalva. A katonákat megvendégelte a lakosság. Lalincsenben Rutkovszki ezredes hadoszlopa érintkezésbe lépett Aigusztoz tábornok csapataival.

A császár tekintélye.

London, október 17.

A Standardnak jelentik Tiencinből 15-iki kelettel: Hogy a kínai kérdés rendezésében előbbre lehessen jutni, annak mellőzhetetlen előfeltétele a császár tekintélyének helyreállítása. Az egyetlen hatásos eszköz olyan nyilatkozat volna, a melyben fölszólítanak a császárt, hogy bizonyos határidőn belül térjen vissza Pekingbe, mert különben elpusztítják a Mienning-dinasztia sirjait és a mandu-dinasztiát megfosztják az uralomtól. Még az özvegy császárné is engedne ilyen fenyegetésnek.

A lázadás.

Hongkong, október 16.

A Kaulung mögötti vidéken még egyre tart a lázadás. A lázadók a keleti folyó felé vonulnak. Ho tengernagy habozik előnyomulni noha 4000 emberrel rendelkezik. Az angol haderő a határra érkezett, a hol táborot ütött.

Kereskedők zaklatása.

— A „Honi Ipar“ mai számából. —

Budapest, október 17

Hogy a magyar kereskedelem helyzete nem rózsás, azt senki sem tagadja, kivéve a közgazdasági helyzettel nem igen foglalkozó policziális hatóságokat, akik utóbbi időben mintha csak összebészéltek volna, valóságos dühvel vetik magukat rá a kereskedőkre. — Mindenütt hibát, mindenütt a törvény kijátszását keresik és lépten-nyomon, okkal, ok nélkül, érzékenyen büntetik a kereskedőket. Konzekvente olyan értelmezést adnak a kapitányságok, mint iparhatóságok, az 1884: XVII. törv. cikk és az ipartörvény 51. §-ának, mely megbénítja a kereskedelem szabadságát és megadja a kegyelemdőfést az amugy is küzködő kereskedőknek.

A hol visszaélést sejtene, fogdmegekként csapnak le a kereskedők közé, betekintenek a könyvekbe, hogy azokból a jogtalannak vélt eljárás hasznát és így a büntetés nagyságát megállapítsák és valóságos rémuralmat honosítanak meg a kereskedők közt.

Ha a kereskedő azt hirdeti, hogy nála az áru olcsóbb, mint bárhol, megbüntetik; ha azt hirdeti, hogy maradékárut ad el olcsón, megbüntetik; sőt volt olyan is, kit azért büntettek meg, mert azt tette közzé, hogy 50 százalékkal olcsóbban szerezte be áruját mint rendszeren és azok elárúsítását megkezdi. — Ilyenért megbüntetni a kereskedőt még jó időkben sem szabad, mivel ez nem oly tömeges és gyors eladásra ingerlő mód, mely csak a hatóság engedélyével van megengedve. — Különösen kitűnik a kereskedők zaklatásában az aradi kapitányság, mely valóságos irtóháborút folytat a kereskedők ellen.

Aradon valóságos harc dúl már az iparhatóság és a megzaklatott kereskedők, illetve ezek jogvédői között. Így az aradi iparhatóság valami Schwemmer nevű kereskedőt a

partiaru szó használatáért 400 korona pénzbírságra, a reklamározás ideje alatt befolyt jövedelme 10%-ára ítélte. Az ügyvéd, a ki Schwemmer nevében a végzés ellen felebezett, olyan szavakkal jellemezte az aradi iparhatóság eljárását, hogy Arad város tanácsa az ügyvédi kamarától kért megtorlást az ügyvéd sértései ellen.

Az aradi lapok természetesen egytől-egyig a zaklatott kereskedők pártjára állanak és több esetet sorolnak fel, hol az iparhatóság szigora valósággal „nevetésre ingerlő eljárás“. — Így egy aradi kereskedő azzal „ingerelt“, hogy a hirdetésben az előrehaladott idő miatt az eddigi áraknál ötven százalékkal olcsóbbat kínált. Pedig ebben, ugy-e, nincs valami nagy valószínűtlenség. Egy másik cég azt az óriási törvénytelenséget követte el, hogy határnapot említett a hirdetésben, hogy eddig meg eddig maradék-árú a rendesnél olcsóbban kaphatók. Hát ha nem tűz ki terminust: akkor nincs a gyors és tömeges elárúsításnak veszedelme?

A harmadik eset meg éppen duzzad a humortól. A hirdető cég Szemere Attila szállóigéjét veszi alapul: Nem boldog a magyar! Azután ráczáfol, hogy igenis boldog, mert itt és itt olcsón vásárolhat. Az iparhatóság ezt a szállóigét is bűnnek minősítette és megindította az eljárást.

Egy negyediket az „olcsóbban, mint bárhol“ kitételért fogták perbe. Egy kereskedőt pedig nemrégiben meg is bírságoztak, amiért a hirdetésben árakat említett föl. Hát nem nevetségesek ezek a dolgok?

A legszomorubb azonban, hogy az aradi kapitányra meg rádupláz az állam, a ki néhány hónap óta kis- és középkereskedőkön kétszer veszi be a szeszfogyasztási adót.

Megadóztatják a nagykereskedőt, aki az égetett szeszt nagy mértékben szerzi be és külön veszik be az adót a kiskereskedőn, a ki a már megadóztatott szeszt 25 liternél kisebb mennyiségben szerzi be a nagykereskedőtől. Így akarnak egy sovány rókáról több bört nyuzni!

A tanítók közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Az Aradvidéki Tanítóegylet holnap, csütörtökön délelőtt 9 órakor tartja rendes évi közgyűlését, mely imár a harminczharmadik.

Tegnap este 6 órakor a közgyűlést előkészítő előértekezetlet, melynek czéjja a holnapi közgyűlés tárgysorozatának megállapítása volt. Az igazgató választmány által beterjesztett tárgysorozatot vita nélkül elfogadták. Kiküldték a pénztár és könyvtár vizsgáló bizottságot, melyek tapasztalataikról jelentést tesznek a közgyűlésnek.

Török Endre indítványát, mely gazdasági dolgokról való felolvasások rendezését és a világiosi fiókbizottság indítványát a tanítók fizetésrendezéséről tárgyalja, elfogadták tárgyalásra.

A kandidáló bizottságot is megalakították és Hermann Gyula elnöklete alatt küldték ki.

A közgyűlés kiemelkedő pontjai Török Endre és Söfalvi György értekezése. Előbbi a társadalmi életéről és a tanítói névről, utóbbi pedig az iskolás és serdülő ifjuság erkölcsi neveléséről tart előadást.

A közgyűlésnek, melyet reggel 9 órakor a polgári fiúiskola nagytermében tartanak meg, következőkben állapították meg a tárgysorozatot:

1. Az elnök megnyitó beszéde.
2. A titkár évi jelentése.
3. Pénztáros előterjesztése.

4. Az állandó- és az előértekezletből küldött bizottság jelentései.

4. A könyvtárnok jelentése.

6. Tiszteletbeli tag választása.

7. Török Endre egyes. tag értekezése: A társadalmi élet és a tanítói név.

8. A hátralékok ügye.

9. Képviselők megválasztása. (Az országos bizottságba.)

10. Az iskolás és a serdülő ifjuság erkölcsi nevelése. Előadó: Sőfalvi György.

11. A világosi és szt. zónai fiókbizottság indítványa a tanítók fizetésének kifizetése tárgyában.

12. Javaslat a tanítók házánaál teendő alapítvány tárgyában.

13. A tisztviselők lemondása. Az új tisztviselőkar megválasztása.

14. Indítványok.

15. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása és a közgyűlés befejezése.

A mai előértekezleten körülbelül hatvan tag vett részt. Többen az esti vonatokkal jöttek meg s még reggel is érkeznek, úgy, hogy a közgyűlés előreláthatólag népes lesz.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Denise, színmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Az aranyasszony, vigjáték. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Aranyasszony, vigjáték. (Páros bérlet.)

* Az álarczos bál mai második előadása jobb volt a tegnapiánál és ez ismét csak azt mutatja, hogy minél többször van alkalma az operaszemélyzetnek valamit összetanulni, annál jobb és egyöntetűbb előadást tud produkálni. A zenekar praecizebben működött, a tempók megfelelőbbek és a fuvóhangszerek diszkréttek voltak. Körösi Gizella különösen a negyedik felvonás nagy áriájával ért el sikert, *Parlagi, Rédei* ma is sok tapsban részesültek. Utóbbi szép csokorral tüntették ki. Határozottan haladást mutatott *Szabó*, aki ma bátrabban és biztosabban énekelt. *Odry* a negyedik felvonásban gyönyörűen énekelte a család dalát, miért nyílt színen zajosan megtapsolták. A szép számú közönség ma már melegebben fogadta az operát és bár nehezen, de megalkuszik a helyzettel és a viszonyokkal.

* Denise kerül holnap színre, melynek czimszerepében *Angyal* Ilka az aradi közönség előtt már évekkal ezelőtt nagy elismerésben részesült. Szombaton színrekerül az *Aranyasszony* vigjáték, melyben a czimszerepet, miután *Turcsányi* Olga, kinek eredetileg kiosztva volt, betegsége folytán fel nem léphet, szintén *Angyal* Ilka játssza. Mind a két darabban a társulat elsőrendű erői fognak közreműködni.

* A Vigszínház új igazgatója, *Szécsi* Ferencz, a Vigszínház igazgatója, mint táviratozzák, állásáról lemondott. Helyét *Faludi* foglalja el. Titkárnak *Heltay* Jenőt, az ismert író szerzőtették.

* Színházi történet. Abban az időben, mikor a magyar színpadokon a híres *Gerecs* pár aratta sikereit a Hunyadi Lászlóban, történt meg az alábbi mulatságos eset. Egy új tenorista mutatkozott be a király szerepében: a később híressé lett *Scholaster*, a ki az orvosi pályát hagyta ott a színpadért. Az eskü-jelenetben nem koronás fővel, hanem csak kucsmával jelent meg, melyet lámpalázból a fején akart felejtetni. *Gerecs* még ideje-korán oda sugta neki, hogy ha király is, azért csak vegye le a kalpagját, mikor a kezét az evangéliumra teszi. Ötödik László ő felsége tehát ünnepélyesen a kucsmájához nyult és azt kezébe nyomta a mellette álló apródnak, a ki lelkesen fujta, hogy: „Soká, soká, éljen László király!” . . . Hanem egyszer csak elakadt az ének s *Gerecs* né fuldokló nevetés közt sugta a mit sem sejtő apród fülébe:

— Ugyan tedd el már azt a parókát!

A bogárszemű kis apród akkor nézett csak a

kezébe adott valamire és rémülve vette észre, hogy ötödik László ő felsége a szűk kucsmával együtt szóke fürtös parókáját is lemarkolta a fejéről és — mivel ép aznap nyiratkozott meg — tar, kopasz fővel állt a diszes gyülekezet közepette. Az ünnepélyes jelenet persze fuccsba ment.

Erkel Sándor temetése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Erkel Sándor az Operaház elhunyt főzeneigazgatója, aki annyi dicsőséget szerzett a magyar zenének — ott nyugszik már a kerepesi uti temető disztrichelyében, melyet a székesfőváros ajánlott föl számára. Temetése ma délután volt a főváros osztatlan részvéte mellett.

A magyar királyi operához, a szomorú alkalomból kifolyólag, már tegnap komor gyász t öltött. Az éjszaka állították föl az előcsarnokban, az elhunyt ravatalát. A páros lépcső között levő kis kupolacsarnokban volt a koporsó elhelyezve, melyet lobogó gyertyák vettek körül.

A falakat fekete posztó, a kis kápolnát és a nagy előcsarnokot délszaki növények díszítették. Kékes, halvány világosság derengett a halottas csarnokban.

A koporsón csupán az özvegy koszoruja volt elhelyezve, míg mellette jobbról az operaház babér- és palról a székesfőváros élővirág koszoruja feküdt. A délelőtt folyamán számos koszort tettek le a ravatalra. Így a kolozsvári nemzeti színház és zenede, a filha monikusok, Békés-Csaba város, a Lipótvárosi kaszinó, a budapesti polgári daloskör, *Bartók* Matild Kaliforniából, és számos dalos- és zeneegyesület.

A ravatal előtt az *Entreprise*-intézet díszruhás emberei álltak. A nagyközönség számára délelőtt tíz órakor nyitották meg az utat a ravatalhoz, mely a hajós-utcai oldalról jutott be a csarnokba. Óriási közönség jött el bucsuzni a nagy halottól. Délig egy óráig tartott a zárandoklás, aztán elzárták a kapukat és megkezdődött a temetésre való előkészület.

Egynegyed három órakor újra kinyitották a csarnokot és három órakor kezdetét vette a gyászszertartás, melyen a kormány képviselőiben *Wlassics* Gyula miniszter, a főváros képviselőiben pedig *Rózsavölgyi* alpolgármester jelent meg. A kíváncsi néptömeg már a kora délutáni órákban ellepte az Operaház környékét, úgy, hogy mire a temetés szertartása megkezdődött, az *Andrássy*-ut egész a *Váci*-körut torkolatáig és az *Oktogonig* szorongásig megtelt, úgy, hogy a kocsiközlekedés teljesen megakadt.

Az Opera előtt díszruhás rendőrök tartották fenn a rendet *Beniczky* Tamás rendőrfelügyelő vezetése alatt.

Három óra elmúlt már, mikor a papság megérkezve, a halottat beszentelte, mely után az Operaház énekkara az Operaház magánénekesinek közreműködésével *Erkel* Ferencznek: *A halál éjszakája* című gyászdalát adta elő. A karéneket *Noseda* Károly, az Operaház kartanítója vezényelte.

* Alig hangzott el a kar éneke, mikor az Operaház zenekara *Kerner* István karmester vezénylete mellett rázendített az „Istenek alkonyából”, a „Siegfried halála” című gyászindulóra.

Ezután *Mészáros* Imre, az Operaház igazgatója bucsuzott el a halottól, aki elköltözésével nemcsak az Operaházat, hanem az egész magyar zenevilágot mély gyászba borította. A megható beszéd könyveket csalt a jelenlévők szeméibe. Ezután leemelték a koporsót a ravatalról és mialatt az Operaház zenekara *Benkő* karmester vezénylete alatt a Hunyadi László opera gyászindulóját játszotta, elhelyezték a gyászkocsin.

A gyászinduló elhangzása után a budapesti dalárdák *Bellovic* Imre vezetése alatt a *Mért oly borús* . . . című gyászdalt énekelték.

Ezután megindult a szomorú, impozáns menet az *Andrássy*-uton, a *Teréz*- és *Erzsébet*-köruton, a *Kerepesi*-uton át a kerepesi-uti temetőbe. Menetközben a honvéd-zenekar gyászdalokat adott elő. Már szürkülni kezdett, mikor a gyászmenet a kerepesi-uti temetőbe ért. A sirnál a Nemzeti színház nevében *Beöthy* László igazgató bucsuztatta el a halottat, az Operaház személyzete nevében pedig *Várady* Sándor tartott beszédet.

Ezután lebocsátották a koporsót a sirba. *Erkel* Sándor közvetlenül *Atzél* Béla báró mellett nyugszik.

Az engesztelő gyászmisést csütörtökön tartják a terézvárosi plébánia templomban.

Jelenet az utcán

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 17.

Tegnap az esti órákban kinos, jelenetnek voltak tanui a *Mária*-utcán járó-kelők. Esti 6 óra lehetett, a midőn egy ur egy elegánsan öltözött hölgygel karonfogva sétált végig az utcán. Pár lépésnyire tőlük gyors léptekkel követte őt egy másik hölgy. A mikor észrevétlenül egészen közel jutott a sétálókhöz, hirtelen belekapaszkodott mind a két kezével az urral menő hölgy hajába és ugyancsak megcibálva a szecsessziós frizurát, így kiáltozott.

— Te gyalázatos, te szemét, majd megtanítalak tisztességre. Tönkre akarsz bennünket juttatni te, te . . .!

Ezenközben pedig a világért sem bocsátotta volna el riválisát az elkéseredett hölgy, mindaddig, a míg az ur első meglepetéséből magához nem tért. Ekkor elkapta a lármázó hölgy karját és halk hangon kérlelni kezdte, hosszú ideig . . .

A nő, a mint a párbeszédéből kiderült, az uri ember hitese neje volt. Kikelve magából egyre kiáltozott!

— Hagyj el. Most is véded! De kikaparom a két szemét — s ezzel kiszakította magát a férje kezéből és a másik nő után rohant. A férj utána, s újból kérlelni kezdte.

Ekkor már mind többen sereglettek össze a küzködők körül, a mit észrevéve a hitves, megmondta a dolgot és férje karjába kapaszkodva iparkodott a botrány színhelyéről elsietni. A keményen megleczkéztetett nő sirva nézett utánok, aztán a sarki rendőrhöz sielt.

Igy került a rendőrség elé az ügy, a hol kiderült, hogy a megcibált hölgyecske egyik színház kardalosnőcskéje, a kinek pár hónap óta viszonya volt L. A. vasuti tisztviselővel. Miatta a férj elhanyagolta családját s a szerencsétlen hitves végre radikális kurára szánta el magát.

Sikerült-e a kura, megjósolni nem merjük, de hogy a jelenetnek még folytatása lesz a bíróságnál, az az előzményekből sejthető.

SPORT.

+ Az atléták közgyűlése. Az *Aradi Athletikai Club* választmánya felkéri a klub összes tagjait, hogy f. hó 24-én délután 6 órakor a városháza emeleti kistermében tartandó évi rendes közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. *Tárgysorozat*: 1. Az elnökség és választmány évi jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. A tisztviselő kar és választmány választása. 4. Esetleges indítványok tárgyalása. Arad 1900. október hó 16. *Tedeschi* Viktor elnök, *Posch* Dezső h. titkár.

A főispáni beiktató programja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Erősen folynak a készülődések Urbán Iván-nak, az új főispánnak beiktatására, melyet fényes ünnepséggel tesznek emlékeztetéssé. Az installációra együttes erővel készül a megye és a város, melyek részéről ma közös bizottság tartott értekezletet a teendők megbeszélésére.

Délután ült össze a városháza tanácstermében az értekezlet, melyben Dálnoki Nagy Lajos elnökölt, míg Salacz Gyula polgármester mint társelnök szerepelt. Jelen voltak még: Sarlot Domokos, Tedeschi Viktor, Csernovics Diodor, Müller Károly, Heinrich Sándor, Fribeisz Miklós, Kristyóry János, Schill József, Barabás Béla dr., Bing Vilmos, Edvi-Ilés László, Keresztes Gyula dr., Mittler Izidor dr., és Faragó István, mint jegyző.

Dálnoki Nagy Lajos alispán, megnyitva az értekezletet, javaslatba hozza, hogy a főispáni beiktató november hó 7-én tartassék meg arra való tekintettel, hogy november első napjaiban országos vásár lesz Aradon.

Miután a bizottság hozzájárul az indítványhoz, áttérnek a részletekre.

Barabás Béla dr. szólal fel ezután. Javasolja, hogy a régi tradíciókhoz hiven most is *kellő ünnepélyesség keretében* menjen végbe a beiktatás. (Helyeslés).

Az alispán indítványára elhatározzák ezután, hogy a mondott napon a két törvényhatóság *diszközgyűlést* tart. Délelőtt 10 órakor lesz a megye, 11 órakor a város közgyűlése, előbbi a megyei székház, utóbbi a városháza nagytermében.

Az illető közgyűlések után fogadja az új főispán a megye és város *tisztelgő küldöttségeit*.

A küldöttségek fogadtatása után nagyszabású *diszcebéd* lesz, melyet déli 2 órakor tartanak meg. A banquet rendezésére az ülésből ötös bizottságot küldtek ki, melynek tagjai Sarlot Domokos főkapitány elnöklelte alatt: a vármegye részéről: Keresztes Gyula dr. és Mittler Izidor dr., a város részéről: Tedeschi Viktor és Kristyóry János.

Este az ünnepi alkalmából a színházban *diszcebéd* lesz.

Az előkészületek ügyében a ma összeült bizottság még több tanácskozást tart az installáció részletes programjának megállapítására. Ezután fogják majd megfogalmazni a szétküldendő meghívók szövegét. A törvényhatóságok közül azokat hívják meg, melyeket már felsoroltunk lapunkban: a szomszédos nyolcz vármegyét és négy szabad királyi várost.

Uri cigányok.

Szin: Czigányprimás lakása.

(Szecessziós salon, aranyos asztalkákkal, virágos képekkel, ezer furcsa és értékes csecsebecsével. Délelőtt.)

Idegen ur. (Belép. Gérokkot, fehér kesztyűt visel.) Kedves mester . . .

Czigányprimás. (Selymes, prémmel szegélyezett pongyolában. A kezében névjegyet tart.) Aknavölgyi Zámolyi Tamás ur?

Idegen ur. Az vagyok.

Czigányprimás. (Helyet mutat az egyik puffon.) Kérem. (A pohárszékből kristályos palaczkokat szed elő.) Cognacot vagy chartreuse-t parancsol?

Idegen ur. Talán cognacot . . .

Czigányprimás. (Cognacot önt, aztán szivarral kínálja az idegen urat.) Itt egy jó Don Quijotte . . . Épp ma kaptam pár ládikával . . .

Idegen ur. Oh kérem! (Rágyujt.)

Czigányprimás. És most térjünk át a dolog

lényegére. Tehát ön, fiatal barátom, komolyan arra reflektál, hogy a megüresedett kontrási állásra önt szerződtessenem a bandámba?

Idegen ur. Ha a mester oly kegyes volna . . .

Czigányprimás. Elhozta az irását?

Idegen ur. Parancsára. (A zsebéből egész halmoz irást szed elő.)

Czigányprimás. Lássuk csak! (Fölteszi az aranykeretes pápaszemét.) A nyolcz gimnázium osztálybizonyítványai . . . az érettségi bizonyítvány . . . két szigorlat . . . a doktorátus . . . a közigazgatási tanfolyamról szóló dokumentum . . . a gyorsíró-tanári vizsga . . . öt évi gyakorlat a külföldi egyetemeken . . . (Föltolja a pápaszemét a homlokára.) Nagyon helyes. Ámbár (tréfásan meglegyinti az idegen urat) az érettségén csak 2-est kaptunk a görög nyelvből . . .

Idegen ur. Bátor vagyok megjegyezni, hogy a görög professzor halálos ellenségem volt . . .

Czigányprimás. Nono . . . Itt vannak a családi irásai is?

Idegen ur. Szolgálatára. (Ujabb paksamétat nyujt át.)

Czigányprimás. (Olvassa az irásokat.) A keresztlevél . . . a nemesi diploma . . . a családfa . . . (Egy hivatalos okmánya mutat.) És az?

Idegen ur. Elbocsátó levél a katonaságtól . . .

Czigányprimás. Minő ranggal vonult vissza?

Idegen ur. Őrnagy voltam a gyalogságnál . . .

Czigányprimás. (Összeráncolja a szemöldökét.) Fiatal ember, jobb szerettem volna, ha ezredesi minőségben mondott volna bucsut a katonaeletnek . . . A másik kontrásom ugyanis tartalékos ezredes, míg a klarinétos mint altengernagy szolgált valaha Polában a tengerészetnél . . . De mindegy . . . nem akarok akadékoskodni . . . Legutóbb micsoda állásban működött?

Idegen ur. Pénzügyigazgató voltam Erdélyben.

Czigányprimás. (Kedvetlenül.) Pénzügyigazgató? . . . Vagyis a hetedik díjosztályba tartozott? . . . (Százasan.) Nagyon sajnálom, de mitse tehettek önért . . .

Idegen ur. Oh, mester . . .

Czigányprimás. Ön ugyanis épp a 94-ik azok közül, akik a kontrási állásra pályáznak. S mivel a pályázók között egy nyugalmazott miniszter is van . . .

Idegen ur. (Lesujtva néz a házi gazda szemé közé.) Tehát . . .

Czigányprimás. Tehát beláthatja, hogy őt kell kineveznem a harmadik kontrási állásra . . . Elvégre az Éjszaki pólus kávéház törzsvendégeinek nem szurhatjuk ki egy pénzügyigazgatóval a szemét . . .

Idegen ur. (Szomoruan föl kell a puffról.)

Czigányprimás. (Jószívűen.) De nézzen el hat vagy nyolcz hónap mulva . . . Meglehet, hogy akkorra a bőgőhordozónk nyugalomba vonul . . .

HIREK.

Uj szivarok.

A hivatalos lap a komor árverési hirdetmények előtt egy rendeletet tesz közzé, mely tartalmánál fogva derültebb és mely kellemes meglepetést fog szerezni a társadalom kiváltságos osztályának. Bizony a mai szomorú helyzetben reájuk fért az a bölcs intézkedés, mely lehetővé fogja tenni, hogy *új, finom havanna szivarok* füstkarikáiból olvassák ki a mulandóságot, a mindenre váró eloszlást és megsemmisülést.

A pénzügyminiszter legújabb rendelete a szivar-nyenczeknek kedveskedik egy pár jóféle *havanna újdonsággal*. Szegény embert ter-

mészetesen nem érdekel az egész ujtás, mert havanna-félét legfeljebb álmában szívhat.

Azoknak azonban, akiknek könnyű pénzük van — tudtukra adatik, hogy az általános forgalomban levő valódi havanna szivarok árjegyzékében felvett *Regalia Britanica, Regalia Londres, Regalia Media* és *Londres* szivarfajok a készletek elfogytával a forgalomból kivételnek s ezek helyett a *Lirio de Oro* gyárból származó következő négy új faj valódi havanna szivar fog az alább megjelölt árakon az általános forgalomban levő dohánygyártmányok árjegyzékébe felvétetni:

1. tétel. *Perfecto*, 50 drb. egy ládácskában az árusok részére 23 korona 50 fillér, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 52 fillér;

2. tétel. *Predilectos*, 50 drb. egy ládácskában az árusok részére 17 korona, a fogyasztók részére 19 korona, darabonként 38 fillér;

3. tétel. *Regalia chien*, 100 darab egy ládácskában az árusok részére 27 korona, a fogyasztók részére 30 korona, darabonként 30 fillér;

4. tétel. *Couchas*, 100 darab egy ládácskában az árusok részére 23 korona, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 26 fillér. Ez úgy látszik valami karácsonyi ajándék-féle lesz és neve szerint tiszta spanyol eredetűnek látszik.

Uj pénz — uj szivar! Szív, te nyugtalan szív, mit kívánsz még többet?

— **Erzsébet szobra és a király.** Gödöllőről távirják. A király tegnap Babathon, ma Valkón vadászott. Délelőtt ideérkezett Róna szobrászművész két Erzsébet-szobor mintával, melyeket nagy teremben felállítottak. A király sokáig nézte s mindkettőt megdicsérte.

— **Frigyes császárné haldoklik.** A német császár özvegy anyja *utolsó óráit éli*. Ma táviratilag szólították beiegyházhöz unokáit, Eitel, Frigyes és Adalbert hercegeket.

— **A király adománya.** O császári és apostoli király Felsője a *banási* g. kel. román egyházközségnek, temploma felépítésére, legfelső magánpénztárából 200 korona segélyt legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— **A szarvasi mandátum.** Szarvason Csáky Albin gróf helyett, ki tudvalevőleg a főrendiház elnöke lett, új képviselőt választanak. Mint egy sürgöny jelenti, a szarvasi szabadelvűpárt *Bolza Gézá*t jelölte.

— **Aradvármegye közgyűlése.** Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán ma bocsátotta ki a megbízó körlevelet, mely így hangzik: Aradvármegye törvényhatósági bizottsága az új közgyűlési terem építési munkálatainak be nem fejezése folytán, őszi évnegyedes közgyűlését a szabályrendeletileg megállapított időtől eltérőleg, *1. 6 november hó 8-án d. e. 9 órakor* és folytatólag a következő napokon fogja megtartani. Van szerencsém erre a törvényhatósági bizottság tagjait tisztelettel meghívni s egyszersmind a vármegyei háztartásról szóló 1888. évi XV. t. cz. 10. §-ának 2-ik bekezdése értelmében tudatni, hogy ezen közgyűlésnek az alispáni évnegyedes jelentés és a számonkérőszék jelentése után első tárgya a vármegye jövő 1901. évi költségvetésének tárgyalása lesz, s hogy a további költségvetésben felvett rendes szükségletek fedezésére a vármegyei tisztviselők és alkalmazottak fizetés és lakbér emelésére már megszavazott 2^oo-os, és a *Krivány János* volt gyámpénztárnok által a vármegye gyámpénztárából elkövetett sikkasztások fedezésére hasonlólag megszavazott 2^oo-os összesen 4^oo-os pótdadón kívül, a rendkívüli nyugdíjalap szükségleteinek fedezésére 1^oo-os törvényhatósági pótdadó hozatik javaslatba.

A körlevélhez mellékelve van a tárgyszorozat is, melynek főbb pontjai a következők: *Marosi* Miklós vármegyei negyedik aljegyző lemondása folytán üresedésbe jött aljegyzői állásnak választás útján való betöltése. A vármegye főispánjának átirata *Boros* Iván vármegyei első aljegyzőnek tiszteletbeli főjegyzőjévé történt kinevezése tárgyában. A vármegyei állandó választmány előterjesztése a jegyzői nyugdíjalap szükségleteinek fedezetére a vármegyei községek részéről nyújtandó hozzájárulás megállapítása tárgyában. A vármegye alispánjának előterjesztése az évközben üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági választott tagsági helyeknek választás útján leendő betöltése iránt. A vármegye alispánjának előterjesztése a vármegyei háza udvarainak rendbehozatalával és a vármegyei kert parkírozásával felmerülő költségek fedezése tárgyában.

— **Hohenlohe lemond.** Németország birodalmi kancellárja, mint egy sürgöny jelenti, lemondani készül. Lemondásának oka, hír szerint, magas életkora és megrongált egészsége.

— **A székesfejérvári püspök.** Nem egy kombinációt bocsátottak már szárnyra a székesfejérvári püspöki szék betöltése körül. Mint most egy szegedi estilap írja, *Németh* József fölszentelt püspökkel töltik be a megüresedett püspökséget. Ugyanezen forrás szerint *Varga* Ferencz szegedi apátplébános a kanonoki méltóságra van kiszemelve. *Németh* József bizonyára azon főpapok egyike, akit legméltóbban tüntetne ki a királyi kegy a székesfejérvári egyházfejedelemséggel.

— **Az uri cigány és a térparancsnokság.** A gavallérokból lett cigányprimások nagy gondolkoznak, mint a primadonnák:

— Akár jól, akár rosszat irnak a lapok, mindegy. A fő, hogy foglalkozzanak velünk.

Alig mulik el nap, hogy valami új hír ne érkezne a budapesti kávéházak ezen legújabb vonzerejéről. A mai nap *Zöldi* Marczié, az egykori délczag honvédfőhadnagyé, aki tudvalevőleg egyik köruti kávéházban muzsikál Budapesten. *Zöldi* Marczi ma egy szigorú rendeletet kapott, a budapesti térparancsnokságtól, melyben keményen ráparancsolnak, hogy a *czigányéletet szüntesse be*. *Zöldi* Marczi ugyanis még mindig katonatiszt, mert kérvénye, melyben a honvédtisztikarból való elbocsátását kérte, még nincs elintézve. A térparancsnok rendelete azzal fenyegetőzik, hogy ha *Zöldi* a kérvény elintézéséig be nem szünteti cigánykodását, *karhatalommal lépnek föl ellene*. Tudósítónk jelentése szerint a volt főhadnagy engedelmességet a rendeletnek, mert kerülni akarja a botrányt, s így ma este már nem dirigálta a bandáját.

— **A debreczeni polgármester jubileuma.** A hivatalos lap mai száma közli: Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi október hó 12-én kelt legfelső elhatározásával, a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök előterjesztésére, legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy *Simonffy* Imre, Debreczen szab. kir. város polgármesterének, a közügyek terén félszázadot meghaladó sikeres működése alatt szerzett kiváló érdemeiért, legfelső elismerése tudtul adassék.

— **Nagy lopás Dániel Ernőnél.** Szenzációs lopásról ad hirt egy nagybecsereki távirat. *Dániel* Ernő báró, volt kereskedelemügyi miniszter nagy-gáji lakásáról a *báróné összes ékszereit ellopták*. Az eltűnt ékszerek értéke 40.000 korona. A tolvaj az ékszerek közül egy fejéket, mely 4000 koronát ér, elzálogosított a verseczi

takarékpénztárnál. A többi ékszerrel Belgrádba szökött.

— **Még mindig Grosswardein!** Amint megírtuk, nagy ünnepek között ment végbe Nagyváradon a *Szigligeti* színház megnyitása. A diszlocadást követő ünnepi lakomán azonban mindeneket megbotránkozató eset történt. A színügyi bizottság egyik tagja, különben ismert nagyváradai ügyvéd, mint hivatalos szónok felállt és németül kezdett beszélni. A meglepetés és megbotránkozás moraja zugott végig a termen a német szó hallatára és sokan kezdtek követelni: „Magyarul!” A szónok azonban nem tágitott és befejezte német beszédét, melynek végén *Hellmert*, a színház bécsi építőjét éltette. *Hellmer* ur igen természetesen németül válaszolt s a nagy zajban ő is befejezte beszédét. A színügyi bizottságnak ezt a német kirohanását mindenki helytelenítette s valóban ez a német beszédváltás szőgyen foltja volt a tegnapi ünnepségnek és egyben bizonyosága, hogy Nagyvárad még mindig *Grosswardein* — legalább némelyek szemében. A színügyi bizottság különben másféle tapintatlanságot is elkövetett, például azt, hogy annak a színháznak a megnyitására, melynek homlokzatán büszkén ragyog a „*Szigligeti színház*” fölírás, a nagy költőnek családját egyáltalán nem hívta meg.

— **A „hólapdák” alkonya.** A kereskedelemügyi miniszter, mint sürgönyzik, rendeletileg eltiltotta a *hólapda-gyűjtést*. Ez a gyűjtési mód a vidéken nagyarányú szédelgésekre vezetett. Legutóbb a néppárti czélokra használt gyűjtések miatt lett aktuális a hólapda s bizonyára ez vitte Hegedüs minisztert rendeletének kiadására.

— **A város művésznövendéke.** Ismeretes, hogy *Aradváros* közkölségen egy Münchenben tanuló festőnövendéket segélyez. *Piller* Frigyes aradi fiu ez, ki süketnéma és egyik lábára sánta. Ilyenformán, ha számba vesszük, hogy széptehetségű művész, teljesen rászolgál a város gyámolítására. Tehetségéről és kiváló szorgalmáról évenként értesíti Aradot a müncheni magyar egyesület, mely a fiatal ember felett felügyeletet gyakorol. De mindennél többet mondó bizonyosság az a festmény és rajzgyűjtemény, melyet mint az elmúlt évi munka eredményét most küldött a városhoz *Piller*. Főképen a krétarajzi értékesek, finom kidolgozásuk mellett erőteljes, biztos kézre valló munkák. Az olajfestményei is elég jól sikerültek. A rajzok közül egyet kiállítanak a *Reinhart*-féle üzlet kirakataiba. Ugy ez, mint a többi munka, mely *Masztig* Emil rendőrségi iktató hivatalában tekinthető meg, eladó. A műpártoló közönség a maga, meg a művésznövendék érdekében is jól tenné, ha a szép, olcsó dolgokat megvásárolná.

— **Házasság.** *Ring* Oszkár, az Aradi Ipar és Népbank b. csabai fiókjának főkönyvelője f. hó 20-án d. e. 11-órakor köt házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban *Blaskovich* Irén kisasszonnyal b.-csabai polgári leányiskolai tanítónővel.

— **Elfogott hamis százasgyártó.** Részletesen megírtuk, miképen fogta el az aradi rendőrség *Radákovics* Milánt, az országos híru betörőt. — Többször kihallgatták, de semmi felvilágosítást sem akart adni arról, hogy mit csinált az utóbbi időben s főképen, hogy miként jutott a nála talált *ékszerekhez és százas bankóhoz*. Az aradi rendőrség az ország minden részébe táviratot menesztett az elfogatásról s úgy látszik eredménynyel. *Török-Becséről* válasz érkezett, hogy ott *Radákovics pénzhamisítás miatt le volt tartóztatva*. Az a gyanu, hogy a *Radákovics*-nál talált százás is hamis. A betörő legutóbb *Déván* tartózkodott, hol a napokban több hamisított százás bankó került forgalomba.

— **Az Egyetemi Kör Debreczen ellen.** Az Egyetemi Lapok közlése szerint az Egyetemi Kör bizottsága foglalkozván a debreczeni ifjuság tiltakozó közgyűlésével s a két kiküldött jelentésével, a következő határozatokat hozta.

„Kimondja a bizottság, hogy amennyiben Debreczenben az Egyetemi Kört, illetve annak tisztikarát vagy elnökségét támadás érte, azok ellenében az elnökség jelentse ki adandó alkalommal, hogy az Egyetemi Kör és annak vezetősége semmiféle politikai párthoz nem tartozik; egyébiránt *Debreczent nem tartja bírálatra illetékesnek, tőle semmiféle direktívákat el nem fogad*. Amennyiben pedig a központ és vidék közti jó viszony érdeke úgy kívánja, az elnökség küldjön a vidéki főiskolákhoz átiratot, melyben *Debreczennel szemben és annak esetleges ferde és elfogult nyilatkozataival szemben álláspontját világosan kifejti*.”

Hát csak készítsen átiratot az Egyetemi olvasókör, a mennyit akar, a romlatlan vidéknek mégis csak inkább kell a debreczeni ifjuság, mint a néppárti Egyetemi Kör az Egyetemi lapokkal együtt.

— **A vigécztörvény kijátszása.** Annak idején, mikor még csak tervezete volt kész a megrendelések gyűjtéséről szóló törvénynek, mindjárt lehetett látni, hogy ezt könnyű kijátszani. A nagykereskedők ezentul nem fogják küldeni utazóikat a közönséghez, hanem *hivatalják* őket. És ime, a törvény még nem is kész, máris olyan jelenségeket tapasztalunk, amelyek igazolják ezt az előzetes feltevést. Beszélnek ugyanis róla, hogy egy nagy budapesti cég utazója napok óta tartózkodik Aradon s máris többekkel iratott alá olyan leveleket, melyben magukhoz kérik a tavaszra, hogy majd megrendeléseket tegyenek nála. E szerint akár el se készítsék azt a törvényt, *hiába* emelkedik jogerőre, mikor a *kalmár élmésség* igen könnyen kitalálta és kikezdte a gyöngye oldalát. Az ő szempontjukból igen ügyesen és jól van ez kifundálva. Már most preparálják a talajt a jövő eshetőségeire, amikor csak furfanggal működhetnek, mert a törvény tiltó szava elzárja előlük az egyenes utat. Végtére az utazók is akarnak élni, pedig a vigécztörvényvel ugyancsak megnyirbálta tevékenységük körét a kereskedelemügyi miniszter. Bizonyára nem ez az Aradon tartózkodó utazó az egyedüli, mert az első fecskét gyorsan fogja követni a többi s akkor ott leszünk, ahol voltunk. Ez ellen pedig nincs segítség, hiszen minden pillanatban igazolhatja magát, ha kell száz *egyforma* levéllel, hogy nem saját jó szántából tette meg az utat, hiszen hívták. Azt pedig megengedi a törvény. A közönségnek így kelleme-sebb, mert fenntartja összeköttetését a régi czéggel, mely pontosan szolgálja ki. Hanem hát a törvény nem a kényelem kiirtására készült, inkább a visszaélések megszüntetése végett.

— **Vasuti katasztrófa.** Egy pozsonyi tehervonat, Kutti állomásból kiindulva, az arra közlekedő személyvonattal összeütközött. Egy ember *halálosan megsebesült*, többen súlyos sérüléseket szenvedtek, két kocsi összezúzódott.

— **Az osztrák ügyvédek czimkorsága.** Osztrák ügyvédi körökben már jó ideje az a hír járja, hogy igen sok ügyvédnek, kik többnyire az alsó-ausztriai ügyvédi kamara választmányának tagjai, a kormánytanácsosi czimet fogják adományozni. Az ügyvédeknek czimekkel való régebbi kitüntetése rossz vért szült, nemcsak azért, mert ezzel a kartársak egyenlőségét tették kérdésessé, hanem mert az ilyen czimek a nagyközönségnél azt a hitet keltették, hogy az ilyen czimekkel kitüntetett ügyvédek a bíróságnál és hatóságoknál nagy befolyással bírnak s az ügyvédi kar mai válságos helyzetében azt a látszatot kelti, hogy az ügyvédek a tulságos konkurrenzia miatt a reklámozás te-

rére vetik magukat, a mi ellen a kamarák eddig a leghesebb harcot folytatták. Hogy a czimek utáni vágyakozást megszüntesse, a kamara egyik tagja a legközelebbi teljes ülés elé egy indítványt fog betérjeszteni. E szerint a választmányt rá kell bírni, hogy a kormányt kérény útján kell a német birodalomban meghonosított intézmény létesítésére rábírní. Németországban ugyanis minden ügyvédet, ki 20 évig becsületben és tisztességben folytatott ügyvédi gyakorlatot, jogtanácsosi czimmal ruháznak fel. Ehhez hasonlóan kellene Ausztriában minden ily módon érdemes ügyvédnek kormánytanácsosi vagy igazságügyi tanácsosi címet adni. Ilyen intézménnyel meg lehetne akadályozni, hogy a czimek elnyerésére elegendő a személyes ismeretség és az összeköttetés, mely esetekben az ügyvédi kar tisztelgeteméltó tagjait, kik épp oly híven és jól elvégzik a gondjaikra bízott ügyeket, bizonyos lealacsonyítás, megszegyenítés éri.

— Szerelmi dráma a fővárosban. Tegnap este a X. kerületi Jászberényi-ut 2. sz. a. levő Wöhr-féle szállodában lakást vett egy férfi egy nővel. A portás bevitte szobájukba a bejelentő lapot, a melyre a férfi a következőket írta:

— *Balog József és neje.*

A vendégek ezután teát rendeltek s a mikor a pinczér az edényeket elvitte, azt mondták, hogy reggel 8 órára költse föl őket. A szálloda szobapinczére oda is ment a 21. számú szoba elé, a mely zárva volt. S onnan fájdalmas nyöszörgést hallott. Miután kopogtatására nem nyílt föl az ajtó előhívták a közeli lakost, a kinek legényei felnyitották a szoba ajtaját.

Mind a ketten eszméletlen állapotban feküdtek az ágyban, nagy kínok közepette. Az előhívt rendőr orvos megállapította, hogy foszfor oldatot ittak. Az elkéseredett szerelmes pár nem kevesebb, mint 25 csomag gyufa fejét oldotta föl, s itta ki. A mentőket is értesítették az esetről, a kik azután ellenszert adtak nekik a szerelmeseknek, s a Rókus-kórházba vitték őket, a hol nemsokára visszanyerték eszméletüket. Elmondta azután a férfi, hogy *Balog Józsefnek* hívják, fejr-velencei születésű 26 éves péklegény, a leány pedig *Pollacsek Szeréna*, a kinek apja *Pollacsek Mór* gyöngyösi vendéglős. Már rég időtől fogva szeretik egymást, de miután a leány szülei ellenezték házasságukat, elhatározták, hogy a halálban egyesülnek. Mind a kettőnek állapota súlyos és valószínű, hogy mind a ketten elérék céljukat elpusztulnak.

— A temetők ünnepe. A hosszú évben egy nap mindig a halottaké. Ősz derekán, amikor avar fekszi meg a földet, csupasz ágakat zörget a szél és hervadásnak indulnak a kert és rét virágai, kijárunk a temetőbe és lerójuk kegyeletünket a hanthoz, amely alatt szeretteink nyugosznak. Ami virágja még van a kertnek, a sok fehér őszi rózsát, kihordjuk a sirra és a süppedő sárga föld fölött ékes, puha ágyat vetünk a sápadt, illattalan virágszirmokból. És lángja támad a kegyeletnek. A temető, amely annyi napon át elhagyatott, néptelen, csendes és sötét, kigyulad és az emberek sokasága járja. Csak az igazán elhagyatottak hantja marad virágtalan. A nyugvó, a porladozó halott odaköti mindenkit a hanthoz, amely sejtelmesen, titkosan borul a koporsóra. És amíg az olaj tart, a mécs lángja ég áhíthatos, könyörgő fohászok szál az égnek a temetőben.

— Meggyilkolt műlovar. *Schneeberger Edét*, a Zombolyán időző vándor czirkusz műlovarját, nint egy távirat jelenti. *Átszurt mellel, halva talállák.* A gyilkosság gyanuja a czirkusz egy másik tagjára *Burzella Alajosra* esik, kit le is szttattak.

— Kitüntetett lelkész. A király *Kramár János* a temesvári ágostai hitvallású evangélikus lelkész és bánáti főesperesnek, az egyház és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Halálra rugdosott emberek.** Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt tegnap este Bikity bácsmegeyi községben. Egy megvadult bika okozta a szerencsétlenséget, melynek három élet esett áldozatul. Az eset részletei — mint nekünk írják — a következő: Tegnap estefelé a szokott módon hajtotta hazafelé *Lener Antal* tehénpásztor az őrzésére bízott tehéncordát. A községi bika aznap már a mezőn föl volt bősülvé. Amint hazafelé hajtotta a pásztor, a bika előre futott a csordából. A szőlőből ment éppen hazafelé *Scherer Mariska* varróleány vőlegényével, *Baumann Antallal*, amikor a község előtt találkoztak a megvadult bikával. A leány futással akart menekülni, de ez volt a szerencsétlensége, mert a bika a lobogó piros kendőtől, amely a leány nyakán volt, még jobban megvadult s a menekülni akaró leányt szarvával földobta a levegőbe, azután pedig rátaposott és irtózatosan összemarczangolta. A közeli házakból előfutott embereknek sikerült a megvadult bikát elűzni, amely bömbölve futott tovább az utcán, miközben még más szerencsétlenségnek is lett okozója. *Lakity Dusan* bikityi iakos akkor hajtatott a mezőről hazafelé kocsin, melyen rajta ült neje és 8 éves gyermeke is. A lovak a bikától megijedtek és elragadták a kocsit. *Lakity* nem bírta a lovakat megfékezni s az örült vágatás közben nekiakadt a táviró-oszlopnak, minek következtében a kocsi ketté tört s a bent ülő *Lakityné* és fia kiestek egy körakásra oly szerencsétlenül, hogy *mind a kettő szörnyen halt.* *Scherer Mariska*, kit a bika fölkonczolt, pár percnyi kinlódás után *szintén meghalt.* Az eset ropant nagy izgatottságot keltett a község lakóssai között. A csendőrség *Lener* tehénpásztort letartóztatta.

— **Az adóhivatal köréből.** A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság *Barsy Aladár* díjtalan adóhivatali gyakornokot segélydíjas gyakornokká ideiglenes minőségben az *uj-aradi* kir. adóhivatalhoz kinevezte.

— **Mire jó a telefon?** A *Chasseur Francais* című francia vadász-újság egész komolyan írja, hogy a vidéki francia városokban a telefont újabban a vadászni szerető urak reggel a felkeltésükre használják. Szerződést kötnek a telefonkezelővel, mely szerint az köteles a vadászni meo telefonelőfizetőt reggel felkelteni hajnal pirkadása előtt. Mindennap megkapja a telefonos kisasszony a listát s erre azok felírják a nevüket, akik másnap fel akarják magukat keltetni és másnap a pontos időben meg is szólal a telefon hívó csilingelése. Már most valóban nincs más hátra, hogy légyottokra járó, de feledékeny fiatal urak is memoriájuk erősítésére használják a telefon csengetését. És nem is valószínűtlen, hogy a francia telefonos kisasszonyok nemsokára ilyeneket fognak bele kiabálni a kagylóba: Uram, önnek öt perc múlva találkaja van, essen, mert elkésik!

— **Agyonlőtt orrvadász.** Zomborból írja tudósítónk: Zombor város határában az orrvadászok a vadászati idény megnyíllta óta annyira elszaporodtak, hogy a városi rendőrségnek kiveteles rendszabályokat kellett életbeléptetnie. A lovasrendőrök ugyszólván permanens szolgálatban vannak és a határban portyáznak. *Mándits István* és *Szerajlits* Tosó városi rendőrök tegnap délután *Danis András* báthmonostori fiatal legényt, a ki vezedelmes orrvadász, vadászat közben tettenérték. Ártalmatlanná akarták tenni és felszólították, hogy adja át lőfegyverét és kövesse őket. Az orrvadász suhancz azonban ellenszegült és segítségért kiáltott. A kukoriczásból erre előtörtetett a másik orrvadász — a suhancznak apja — és minden szó nélkül *Mándits István* rendőrré vetvén magát, foltogatni kezdte. Dulakodásuk közben a rendőr karabélyá, hogy, hogy nem, elsült s a vadászot melbe találta. A súlyosan sérült vadászt a tanyára szállították a hol néhány órai szenvedés után meghalt. A bűnügyi vizsgálat

ugy a városi rendőrség, mint a kir. törvényszék részéről folyamatban van.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi kereskedelmi akadémia növendékei voltak szivesek megtakarított filléreikből az aradi agghonvédek pénztáranak gyarapítására tizenkét koronát küldeni. Az aradi honvédegyelet nem mulaszthatja el a nemes adakozónak leghálásabb köszönetét ezuttal is kifejezni. Arad, 1900. október 17. *Simay István* egyl. elnök *May Sma* titkár.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urai (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Hogyan születtek meg

a „Gazdag szegények?”

— Elmondja egy újságíró. —

A „M. Sz.” mai számában egy hírlapíró a következő érdekes reminiscenciát eleveníti fel:

A Bécsben megjelenő „Wiener Tagblatt” munkatársa voltam. Ügyesen, ötletesen, élesen irtuk meg azt a lapot. Tetszett is az osztrákoknak, éppen csak regény rovatunk hagyott sok kívánni valót hátra. Sokat zsörtölődött e miatt Szeps az újság szerkesztője.

— Már nincsenek regényírók! Az összes regényírókat máglyára kéne rakni és elégetni. De még arra sem érdemesek az osztrák regény írók! Honnan vegyek most új év előtt egy érdekes regényt?!

Az örökös lamentációnak ez volt az örökös refrainje. Eszembe jutott valami. Hiszen van nekünk, magyaroknak egy regényírónk, a kinek párját a világirodalomban hiába keresnők: *Jókai Mór.* Hátha megírna a „Wiener Tagblatt” számára egy regényt?! Megírná magyarul és én majd lefordítanám németre. Elmondtam az ötletet Szepsnek. Majd a nyakamba borult, úgy megörült neki. Most csak az volt a kérdés, hogy a legnagyobb magyar író megteszi-e értünk hogy nyomban hozzáfogjon a regény írásához most az új esztendő előtt? Megkísérlem. Gondoltam. Express vonaton még az nap leutaztam Budapestre.

A képviselőház folyosóján kerestem fel az atyamestert. Elmondtam neki milyen nagy kibánságunk és ő belé helyezük egyetlen reményünket. A regényt írja meg magyar nyelven, minden napra irjon két nyomtatott hasábot, úgy, hogy január végeig eltartson, küldje fel express levélben Bécsbe és én majd lefordítom napról-napra ékes német nyelvre.

A nagy regényíró kissé gondolkodott, de az, után beleegyezett. A tiszteletdíj dolgában is hamar tisztába jöttünk. Fogasabb kérdés volt az, hogy miről írjon hát regényt?

Jókai Mór elővett az ol-lalzszebéből egy vékony, kis jegyzőkönyvecskét és odanyújtotta nekem:

— Itt van kedves öcsém — szólott azzal a jószágos mosolyával, — válogasson. Ide vannak bejegyezve készülő, illetőleg tervbe vett regényeim. Válasszon egyet a maga guszttusa szerint. A melyiket akarja, azt írjon meg.

Majd kiéztem a szemem, úgy kerestem abban a noteszben azt a regényt, a melyet a nagy író a mi német lapunknak megírjon. Irás csak az egyik oldalon volt. Gyöngyszemnyi apró betűk l egymás után néhány r vid sor. Ez volt az egész. A megírandó regények címei. A „Szegény gazdagok”-at *Jókai* már előbb megírta, így tehát, a mikor abból a pár sorból kiböngésztem ezt a címet: „Gazdag szegények”, — kész volt az elhatározásom:

— Kedves bátyám uram, ha már válogathatok, akkor a cím után itélve a „Gazdag szegények”-et tartanám legjobbnak a mi bécsi közönségünknek.

863—1900. 1899 V. 3401/5 sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kik. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi királyi járásbíróság V. 3401/1 1899. számú végzése által Bing Ede végrehajtató javára Schiebel Flórián ellen 700 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírósággal le- és felülfoglalt és 2054 koronára becsült gazdasági szerek, gabona, takarmány és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Fakerten 38. sz. a leendő eszközlésére 1900. évi október hó 19-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi október hó 4. napján. 2945

Török Dénes,
bir. végrehajtó.
lakik: Simonyi-utca 6. sz.

661—1900. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbíróság, mint tkvi hatóságnak 3627. számú végzése következtében Ponta György és Ponta Mihaila (Milos) végrehaj-

tást szenvedettek zár alá vett ingatlanok hasznélvezete után befolyt és a becslevél szerint kitüntetett 2743 korona 90 fillérre becsült ez idei termésük, u. m. buza, árpa, kukorica és takarmányok — az összes jelzálogos hitelezők javára nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gabonane-

müekre Juhász Nyitó Pál, folytatólag dr. Ghebeles Lázár ügyvéd ó-pécskai lakásukon s végre a takarmányokra nézve folytatólag végrehajtást szenvedettek ó-pécskai tanyájukon leendő eszközlésére 1900. évi október hó 25-ik napjának d. e. 8¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,

hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécskán, 1900. évi október hó 14. napján.

Klein Henrik,
kir. bírósági végrehajtó.
2944

Elsőrangú férfi divat salon.**Inokai Tóth Lajos**

Arad, Andrassy-tér, Neuman-palota.

Tudomására hozom a m. tisztelt vevőimnek, hogy **megérkeztek és óriási választékban található**

őszi és téli ujdonságok u. m.:

Valódi angol szövetek, hazai, Gácsi és Brassói divatszövetek.

Elegáns szabás!

2933

Külön játék és díszmúaru osztály 7, 15 kros szabott árakkal.

**Színházi
Versenybazar**

a vértanu szoborral szemben.

Bőr pénzerszények	7 krtól,	Szines férfi ingek redős	93 krtól,
Iskola táskák	15 krtól,	mellel	8 krtól,
Könyvtartó szíjak	15 krtól,	Férfi harisnyák parja	14 krtól,
Zsebkések	10 krtól,	Férfi harisnyák kötött p.	55 krtól,
Ruha és hajkefék	15 krtól,	Férfi trico alsó ingek	50 krtól,
Csont evőeszköz párja	15 krtól,	" " nadrág	49 krtól,
Tiszta acél evőeszköz p.	30 krtól,	" vászon nadrág	49 krtól,
Bőr dohánytárcsa	19 krtól,	Női ingek és fűzők	49 krtól,
Gummi nadrágtartók	15 krtól,	Női harisnyák	12 krtól,
Konty- és oldal-fésűk	5 krtól,	Női keztyűk	15 krtól,
Hajcsattok és hajtűk	3 krtól,	Női fehér gallérok	12 krtól,
Bontó és sűrű-fésűk	15 krtól,	Női fehér kézelők	15 krtól,
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól,	Moare seiyem-öv minden	
Piaczi vásár táskák		szinben	35 krtól,
patent amerikai bőrb. 15 krtól,		Női bőr-övek	30 krtól,
Legújabb óra szerkezetű		Női trico alsó-ingek	40 krtól,
felhuzó játékok	40 krtól,	Női mosó (voál) kötők	21 krtól,
4 soros gallér drbja	11 kr,	Pél szines szélű zseb-	
4 soros kézelő párja	19 kr,	kendő teztja	55 krtól,
Férfi ingek sima mellel	85 krtól,	Gyermek téli trico	30 krtól,
" redős mellel	87 krtól,	Gyermek harisnyák	7 krtól,

Külön játék és díszmúaru osztály 7 és 15 kros árakkal, óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, tolelt cikkek, dessert servicek, mocca garnitúrák, liquer servicek gyertyatartók, kézi kosarak, sétabotok, fényképállványok, fogkefék, mosdószappanok, fali dísztányérok, butor és szőnyegporlók, kézi, fali és japán legyezők, inggombok, stb óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazarban

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és díszmúaru osztály 7, 15 kros szabott árakkal.

KEFIR TEJ:

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgató hatása által az étvágyat és az anyagforgalmát élénkíti.

Előkelő orvosi vélemények alapján kitűnő gyógytápszernek bizonyult.

2511 Kapható a „Hungária“ kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszer.

Nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag legméntesen lezárt palackban sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást kívánatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyászorvosok.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Aki

olcsón akar vásárolni

pontos órát,

aranyeműt

és mindenféle

ékszertárgyakat,

az menjen

Deutsch Izidorhoz

Órás, ékszerész Templom-u., Minorita-palota.

Ugyanott tört aranyak, ékszertárgyak és zálogcédulák megvételnek. 2508

Teljes ellátást kaphat néhány úr

intelligens izr. családnál.

Bővebbet **Deák Ferencz-ut-
cza 9., II. em., ajtó 6.** 2946

Árverési hirdetmény.

A mélt. Atzél Péter ur tulajdonát képező, az Aradon, „Szent László“-utcában fekvő beltelkek (házhelyek) és egy emeletes ház folyó 1900. évi október hó 23-án és következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor az aradi kir. törvényszék árverési termében nyilvános birói önkéntes árverésen eladatni fogják. Az egyes telkek terület-nagysága 123 és 287 □-öl között váltakozik, melyek kikiáltási ára 2540 forinttól 5740 frtig terjed, a 4713. sz. telekjzkvben foglalt beltelkes házé pedig

11690 frt. Bánatpénzül a kikiáltási ár tiz százaléka teendő le a kiküldött kir. közjegyző kezéhez. Az ingatlanok esetleg becsáron alól is és végrehajtási joghatálylyal eladatnak. Amely venni szándékozó esetleg a vételhez kölcsönt óhajt igénybe venni, az nálam alól-irotnál Aradon a „Fehér Kereszt“ szállodában folyó október hó 22-én d. u. 3 órától kezdve felvilágosítást nyerhet és az árverési feltételeket is megtekintheti.

Dr. Wágner Géza,
budapesti ügyvéd,
mint Atzél Péter meghatalmazottja.

2940

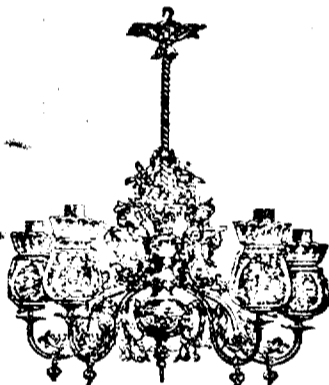
Telefon 222.

Nagy csillár raktár.

Telefon 222.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **ARADON, Templom-utcza (Minorita-palota),** dusan felszerelt raktárt tartok

üzleti-, irodai-, ebédlői-, háló- és fogadóterem gáz- és villany-, kombinált (azaz) légszesz- és villany-csillárokból

lámpákból, melyek valóban ritka szép és kitűnő kivitelben, felette olcsó gyári árban szerezhetők nálam be. Mint a „Magyar gázizzófény részv. társ.“ (Auer világitás) aradmegyei képviselője az eladott világitási cikkeket **megujításra készen helyezem el** és a felszerelési munkálatokért külön díjat nem számítok fel. Legujabb szerkezetű **légszesz-főzőkészülékeket, légszesz vasalókat, szeszizzó fényégőket** tartok, melyek megkímélik a háziasszonyt a **kellemetlen szén-szagtól és olcsón, gyors és egyenletes munkát** tesznek lehetővé.

EISER SÁNDOR

a magyar gázizzófény részvtrsg és különböző csillárgyár képv.

ARAD, Templom-utcza (Minorita-palota.) 2591

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **ibolya-crème** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitűnő tisztelettel **Narsitzky Adél.**

Szeplő, májfolt, biblros bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-léle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsá és krém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliómm és rózsá színében tündöklő varázssos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arczfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izzadmányok, fémmérgezések, (higgyany, zink, ezüst, ólom).
 2. Verbaj (higgyany s jódcura segítése), elhizottság, zsírosodott szíy, fehérjés vesegyulladás, czukorbetegség.
 3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.
 4. Régi borbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.
- A betegség szerint a fényfürdőt hidegviz-gyógy mód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat **1 frt 25 kr., 15 jegy 15 frt.**
- Beléggző kamarák. (Inhalatió)** Gleichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurutnál, valamint tüdőátgálatnál, asthmánál. Egyszeri használat **75 kr., 15 jegy 9 frt.**
- Hidegviz-gyógy mód.** Egyszeri használat **60 kr., 15 jegy 7 frt.**
- Svéd gymnastica** gyöngült izomzatú reconvalescenszek erősítésére, szük mellkasú, valamint szívbeteg gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.
- Havi díj 10 frttől felfebb az eset minősége szerint.**
- Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni. 2314

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utcza, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

NEUMANN

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe

ARAD,

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pon-
tosan eszközöltetnek.

2381

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

GELLERI.
szőnyegraktár
dísz raktár ezüst dísz tárgyakban
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.
Telefon szám 135.
ARADY-ÉS EZÜST
DÍSZTÁRGYAKBAN
GELLERI.

Alapított 1876.
Városi és megyei telefon 319.
WEINBERGER JÁNOS
cipő áruháza
A „NAGY CSIZMÁHOZ”
ARADON.
Fióküzlet: Temesvár, Jenő főherceg-u. 5.
Világhírű 2509
Triumph-cipő
egyedüli elárúsító helye.
Önkéntes uraknak! Előírással Bakkancsok
nagy választékban megérkeztek!

STERNA

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

2886

Aradon, Andrásstér.